

O

Ved hjelp av sterke audiovisuelle tablåer tar Hollow Creatures iscenesettelse av pornoklassikeren *Historien om O* oss inn i en grenseoverskridende verden, hvor seksuell dominans og underkastelse utforskes. Dukke-sekvensene fungerer klart best.

Av Elisabeth Leinslie

Hollow Creature: *Historien om O*

Grusomhetens Teater, 29.sept.- 2.okt.

Alle har, i alle fall i drømme, befunnet seg i den pornografiske forestillingsverden, i noen timer eller dager, eller kanskje lengre perioder av sitt liv. Men bare de som befinner seg der hele tiden skaper fetisjene, trofeene, kunsten. Susan Sontag

Den omdiskuterte pornoklassikeren *Historien om O* kom ut i Paris i 1954 under pseudonymet Pauline Reage. Jeg har ikke lest boken, men jeg har lest meg frem til følgende: O er en ung og vakker fotograf hvis høyeste ønske er å bli et objekt; å overskride personlighetens grenser, å oppgi kropp, sjel og fri vilje for med det å oppnå lykken i tomheten ved å være ingen. Hennes drivkraft i livet antydes i den megetsigende bokstav som utgjør hennes navn. O er null, ingenting, og det fullkomne; sirkelen. Fra å være en fri og selvstendig karrierekvinn blir O frivillig og gradvis en manns seksuelle eiendom. Hun underkaster seg fornedring og vold. Ved å trakassere kroppen foredler hun den; ikke ulikt en hellig selvplager. Ved historiens slutt er kroppen blitt et fullendt trofé som tilhører alle.

Hollow Creatures iscenesettelse av *Historien om O* hadde i helgen Oslopremiere på Grusomhetens Teater. (I 2002 etablerte *ensemblet* Grusomhetens Teater egen scene i Hausmannsgt 34.) *Teaterscenen* Grusomhetens Teater er en kuriositet i Oslo. – En sentral representant for Oslos undergrunnsscene, og følgelig også for kunstnerisk bredde. Dette i seg selv gjør at scenen er hvert et besøk. Når man går ned kjellertrappen til teatret på Hausmania er det lett å se for seg Roissey – klubben O gikk til for å lære seg kunsten å underkaste seg sin mester. Atmosfæren i det faktiske teaterrommet spiller her i aller høyeste grad med forestillingen. Det er som å entre en mystisk og noe dyster hule hvor man vanskelig kan forutse hva som møter en.

Hollow Creature

Hollow Creature figurteaterproduksjoner ble etablert i 1998. *Historien om O* er gruppens sjette produksjon og viderefører temaer fra ensembles trilogi *In Memoriam to Identity* – som utforsker temaet identitet i forhold til kropp, hukommelse og seksualitet.

Iscenesettelsen av *Historien om O* er en meget forkortet utgave av boken, og det anvendes flere estetiske uttrykksmidler (levende aktører, dukker, lys, lyd, video og tekst) for å lede oss gjennom O's transformasjon fra subjekt til objekt. Verket særpreges av billeddannelse og antydning, fremfor realisme. Noe som her innebærer en vektlegging av audiovisuelle tablåers evne til å kommunisere tematikken, fremfor på en teksttro måte å formidle hele den originale historien. For eksempel i en lengre sekvens der O blir bundet og pisket til storslagen klassisk musikk. Dette blir stående som et bilde på all volden hun utsetter seg for.

O og Rene (hennes elsker) materialiseres vekselvis gjennom levende aktører og dukker, og det er helt klart dukke-sekvensene som fungerer best. O-dukken spiller en dobbeltrolle i denne historien, hvor dukken skal transformeres til det den egentlig er; et objekt. At dukken stadig fratras flere lemmer tydeliggjør og forenkler denne dobbeltheten. Aktørene er dyktige til å levendegjøre dukkene, de skaper magi og sterke symbolske

bilder hvor figurteatret fullt og helt kommer til sin rett. Selve vendepunktet, der O's intellekt løsrives fra hennes objektiviserte kropp, er et slikt velfungerende bilde: Rommet er mørklagt, bortsett fra en opplyst byste (uten armer) som svever i rommet. I løpet av denne scenen løsrives hodet fullstendig fra kroppen.

Dukkene er meget godt laget, de minner blant annet om Lucian Freuds akt-malerier (spesielt *Lying by the Rag*, 1989-90 og *Blond girl on a bed*, 1987), hvor linjer, kontraster og tekstur former et tilnærmet grotesk men allikevel meget realistisk uttrykk. Dukkene virker skrøpelige, og mangler flere lemmer (hun har amputerete ben og etter hvert armer, han fremstilles som en byste). De utstråler noe privat, men samtidig distansert – en paradoksal tilstand av levendegjøring.

Som sagt fungerer figur-sekvensene best. Når aktørene selv spiller rollene (fysisk teater uten tekst) daler intensiteten og magien betraktelig. Scenene blir for lange og overtydelige, og de mister mye av magien som dukkene frembrakte.

Lite av det opprinnelige tekstmaterialet er videreført i iscenesettelsen, men tekstutdragene som anvendes har en viss kraft da de minner om slagord: «Nytelsen og smerten knuller hverandre ustanselig.» «Du er fullkomment tilegnet noe utenfor deg selv.» «Innvi meg, skriv navnet ditt på meg, merk meg.» At teksten uten unntak kommuniseres ved bruk av voiceover gir den også en form for overmenneskelig kraft.

Historien om O tar oss inn i en grenseoverskridende verden, hvor seksuell dominans og underkastelse utforskes. Dette er temaer og handlinger vi bare sjelden ser behandlet i en scenisk sammenheng. Enda flere perspektiver dukker opp når et ensemble med navnet Hollow Creature iscenesetter denne historien. Navnet kan anses som en parafrase over O: Hule vesener, ingenting/tomhet innvendig, det fullkomne; objekter.